

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.

Oddziału w K.

przy uczestnictwie K. A.

o zasiedzenie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 czerwca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 1 września 2015 r., sygn. akt VII Ca 396/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek wnioskodawcy o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestniczka postępowania K. A. złożyła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 1 września 2015 r., zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 24 lutego 2015 r., którym stwierdzono nabycie przez zasiedzenie służebności przesyłu na rzecz wnioskodawczyni – E. S.A. z siedzibą w G. Oddział w K. poprzez ustalenie, że zasiedzenie nastąpiło z inną datą niż wskazana w rozstrzygnięciu pierwszej instancji, oraz oddalającą jej apelację w pozostałym zakresie.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uczestniczka oparła wniosek na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne. Pierwsze dotyczy interpretacji wymagania wykazania ciągłego posiadania urządzeń przez przedsiębiorstwo przesyłowe i jego poprzedników prawnych (art. 292 k.c., art. 305⁴ k.c., art. 348 k.c., art. 352 2 k.c., art. 176 1 k.c.), drugie zaś dotyczy treści zasiedzianej służebności wobec wątpliwości, czy w związku z koniecznością przesłanki korzystania z widocznych urządzeń przesyłowych zasiedzenie może dotyczyć tylko gruntu znajdującego się bezpośrednio pod linią i wokół słupa, czy również terenu stanowiącego strefy ochronnej, objętego dostępem odpowiednich służb.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.), niemniej należy je przedstawić w sposób tak ogólny i abstrakcyjny, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszyły

okoliczności uzasadniające jego zmianę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia wszystkich tych wymagań. Obydwa zagadnienia prawne zostały sformułowane w sposób kazuistyczny, odnoszący się do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. Zabrakło wykazania interesu publicznego, który polegałby na rozpatrzeniu przez Sąd Najwyższy poważnego problemu natury prawnej, który występuje również w innych podobnych sprawach. Kwestie podniesione przez skarżącą obejmują w znacznym zakresie odniesienia do oceny dowodów przedstawionych w sprawie, co jest niedopuszczalne na mocy art. 398³ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie można również uznać aby problemy miały walor nowości, gdyż problematyka służebności przesyłu i służebności zbliżonej do służebności przesyłu była przedmiotem wyjątkowo licznych wypowiedzi judykatury, a ukształtowane już stanowisko jest stabilne i nie wymaga modyfikacji.

Uzasadniając pierwsze z przedstawionych zagadnień prawnych uczestniczka postępowania wskazała również na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 292, 305⁴, 348, 352 § 2 i 176 § 1 k.c.). Nie uzasadniła jednak, na czym polegają możliwe sposoby wykładni tych przepisów, ani też nie wskazała rozbieżności występujących w judykaturze. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na przesłankę istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa - mimo wystąpienia takiej potrzeby - nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne,

a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym owe rozbieżności polegają (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 *a contrario* w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, oddalając wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego nie znajdując podstaw do odstąpienia od obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym zasady ponoszenia ich we własnym zakresie przez strony (art. 520 § 1 k.p.c.).

jw